

УДК 37.04:376:140

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2023.48.8>

ОБДАРОВАНА МОЛОДЬ В УМОВАХ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Інна Книш

*Національна академія управління,
кафедра соціально-гуманітарних дисциплін та іноземних мов
вул. Ушинського, 15, 03151, м. Київ, Україна*

Ганна Дутка

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
кафедра дошкільної та початкової освіти
вул. Університетська, 1, 79000, м. Львів, Україна*

Зазначено, що глобальна інформатизація та інноваційність спричинили піднесення уваги фахівців і роботодавців до феномену обдарованої молоді. Зауважено, що обдарованість є нормою й проявом геніальності. Констатовано, що таким дітям легше знайти своє місце в сучасному соціумі, адже вони здатні переорієнтуватися з трудомістких технологій на наукомісткі ноотехнології та інновації, реалізуючи свої креативні здібності та досягаючи визнання власної геніальності. Наголошено, що зараз в Україні через війну освітня галузь перебуває в стані «стійкої нерівноваги», тож фахівці передусім намагаються вбезпечити всіх учасників освітнього процесу. Доведено, що впровадження в освіту інформаційно-комунікаційних технологій, новітніх методів, методик і змішаного навчання сприятиме розвитку творчих і креативних здібностей обдарованої молоді, набуттю нею здатності до самопізнання, самоорганізації та самовдосконалення. Запропоновано варіанти розбудови взаємин учнів / студентів і вчителів / викладачів на засадах партнерства, коучингу, фасилітаторства, взаємодопомоги, колаборативного навчання тощо. На прикладі досвіду української ІТ-компанії Intellias засвідчено подальше професійне зростання обдарованої молоді завдяки залученню до освітнього хабу IntelliStart, ініціатив Career Hub, Talent Learning & Development, партнерських платформ онлайн-освіти Udemu, O'Reilly, світових eLearning-майданчиків тощо. Указано, що діяльність компанії водночас спрямовано на розвиток таких особистісних якостей талановитих молодих працівників, як-от: відповідальність, гнучкість, емоційний інтелект, уміння розв'язувати проблеми та критично мислити, бажання навчатися, комунікабельність, тактовність тощо. Акцентовано на необхідності сприяти розкриттю й реалізації креативних і творчих якостей, здібностей і можливостей обдарованої молоді впродовж усього життя завдяки модернізованій, розширеній і поглибленій стратегії Lifelong Learning і практикам STEM-освіти в безпечному освітньому середовищі.

Ключові слова: обдарована молодь, геніальність, норма, безпечне освітнє середовище, стратегія Lifelong Learning, практики STEM-освіти.

Актуальність дослідження. Постійна інтенсифікація інформаційних потоків і повсюдне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій зумовлюють потреби щодо створення, розповсюдження, накопичення, зберігання й утилізацію інформації. Своєю чергою тотальна інформатизація спричиняє докорінні зміни в ментальному плані особистості. На протипагу носіям традиційного типу свідомості та мислення, особливо увагу привертають до себе люди з проявами обдарованості, й вона, пронизуючи економіку, політику, освіту, побут тощо, поступово стає всепроникним феноменом сучасності,

істотно змінюючи саме існування людини та допомагаючи їй адаптуватися в інформаційному суспільстві.

Натепер обдарованість підтверджує статус однієї з когнітивних властивостей особистості та починає набувати нових ознак, проявів, форм, знаходячи нові галузі використання й розвиваючись за новими напрямками. Це закономірно сприяє появі нового суспільного явища – неономадів [1], що їх деякі дослідники називають *Homo mobilis* [2, р. 638–682].

Неономади – це новітня кочова еліта, відірвана від національного коріння й батьківщини зі своєрідною ідентифікацією (наприклад, за кредитно-реєстраційними картками тощо). Її вирізняє високий рівень технічної компетентності, вони чутливі до технологічних інновацій та інтенсивно використовують новітні розробки гайтекіндустрії. Об'єднуючись задля певної мети в неоплемена (англ. *neo-tribes*), тобто тимчасові соціальні групи на взірць «*superconnectivity*» [3], неономади згодом розсіюються, переходячи в стан фрагментованої анонімності.

У новочасній гуманітаристиці суспільство розглядається як складне утворення нового типу – інформаційне та інноваційне. Змінюються звичні для людського існування інституції культури, права, освіти, сім'ї тощо, натомість на перший план висуваються практики трансгресії, трансформації, трансфігурації, суїцидальні практики й експериментування над собою, агресія зі знищенням середовища існування тощо. Провідними стають інвестиції в людські можливості та формування на цій підставі інтелектуального капіталу суспільства – якісно нового світового «інноваційного анклаву», в якому провідну роль, на наше переконання, має відігравати обдарована молодь.

Саме тому ключовими категоріями нашого дослідження є відповідні дефініції, а саме: в історичному контексті: *геній – талант – обдарованість*; з огляду на пріоритетність, значущість і теоретичне наповнення їх сутності: *обдарованість – талановитість – геніальність*.

Закономірно постає питання про те, якою має бути освіта для обдарованої молоді, особливо в умовах воєнного стану. Для розвитку когнітивних здібностей учнів / студентів задля виявлення й розвинення творчих і креативних навичок обдарованої молоді пріоритетним, на наше переконання, має стати впровадження STEM-освіти в безпечне освітнє середовище як один із варіантів узгодження освітніх парадигм офлайн-освіти як системи й онлайн-освіти як мережі, а також змішаного навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні питання обдарованості досліджували вітчизняні вчені Олена Антонова, Ілона Любовецька, Любов Прокопів, Сергій Терепищій, Володимир Шинкарук, Вадим Щорс та ін. Праці Віктора Клименко, Олександра Кочерги та ін. присвячено плеканню талантів обдарованої молоді. Особливу увагу розвитку розумових здібностей обдарованої дитини приділено в дослідженнях Лариси Кондратенко, Вадима Щорса та ін.

Питання розробки інноваційних методів навчання та їх упровадження в освітній процес висвітлено у працях як зарубіжних, так і вітчизняних учених, які переймаються:

– загальнотеоретичними та науково-практичними проблемами розробки й упровадження інноваційних парадигм у сучасну освітню галузь, окремими прогресивними формами, методами та технологіями навчання, досвідом і перспективами їх використання в освітній практиці (Анатолій Алексюк, Борис Гершунський, Ірина Доброскок, Андрій Єршов, Мирослав Жалдак, Володимир Ільїн, Віктор Коцур, Василь Кремень, Микола Лисенко, Юхим Машбиць, Вадим Монахов, Світлана Нікітчина, Сеймур Пейперт, Сергій Пролєєв, Тетяна Резнік, Ірена Роберт, Петро Саух та ін.);

– підґрунтям STEM-освіти як одного з провідних інноваційних трендів світової освіти для обдарованої молоді (Марк І. Рабалаіс (Mark E. Rabalais), Майте Дебрі (Maïté

Debry), Агуеда Грас-Веласкес (Agueda Gras Velazquez), Вімала Джуді Камалодін (Vimala Judy Kamalodeen), Сандра Фігаро-Генрі (Sandra Figaro-Henry), Наліні Рамсавак-Йодха (Nalini Ramsawak Jodha) та ін.). Упровадженню STEM-освіти в різнопрофільних освітніх закладах приділили увагу й вітчизняні науковці, передусім Дарина Васильєва, Олексій Воронкін, Світлана Кириленко, Людмила Клименко, Валерій Мачуський, Наталія Морзе, Іван Пархоменко, Наталія Поліхун, Ігор Савченко, Володимир Сіпій, Олег Стрижак, Іван Чернецький та ін.

– створенням і впровадженням онлайн-курсів (Валентин Биков, Марина Волкова, Леонтій Дериглазов, Володимир Кухаренко, Лариса Перхун, Томас Петерсон, Ольга Рибалко, Гарі Розенблит, Наталія Сиротенко, Ніна Товмаченко, Гаротт Хурадо та ін.); проблемами педагогічної інноватики (Ольга Абдалова, Валентин Василенко, Ігор Галиця й Олександр Галиця, Інга Ісакова, Ірина Мельник, Раїс Фатхутдінов, Олена Федоровська та ін.), що співвідносить нове в освітньому процесі з такими характеристиками, як «позитивне», «корисне», «сучасне», «прогресивне».

Мета статті полягає у висвітленні феномену обдарованості в умовах безпечного освітнього середовища.

Необхідність досягнення зазначеної мети зумовила постановку і розв'язання таких завдань:

- проаналізувати прикметні ознаки обдарованості;
- довести, що обдарованість є нормою й умовою сучасної освіти;
- обґрунтувати необхідність упровадження модернізованої, розширеної та поглибленої стратегії Lifelong Learning і практик STEM-освіти в безпечному освітньому середовищі задля розвитку когнітивних, креативних і творчих якостей, здібностей і можливостей обдарованої молоді впродовж усього життя;
- на прикладі освітнього процесу в компанії Intellias з'ясувати, як відбувається подальше професійне зростання обдарованої молоді завдяки розробці й упровадженню інноваційних практик у безпечному освітньому середовищі.

Виклад основного матеріалу. У суспільній свідомості існує припущення, що розквіт геніальності, таланту, обдарувань тощо відбувається тоді, коли людина займається тим видом діяльності, що призначений їй долею. Отже, геніальність вважається проявом творчої обдарованості. Зокрема, американський учений-психолог Р. Ельберт [4, р. 143] виокремлює кілька ознак, властивих генієві: продуктивність праці, розробка стрижневої проблеми, довговічність соціального визнання, наявність прихильників і послідовників (нерідко по смерті), а Д. Саймонтон акцентує на чинниках, які, на його думку, сприяють прояву геніальності: «дух часу», соціальний клімат, потреба в таланті, постійні самоосвіта й самовиховання, прагнення до досконалості, самотнє й нетривале життя [5].

Формула «Геній робить те, що повинен, талант – те, що може» підкреслює залежність генія від того завдання, яке ставить перед ним його внутрішня сутність, його захопленість творчістю, неминучість докладання всіх сил для досягнення поставленої мети. Натомість талантом називають високий ступінь розвитку здібностей людини, що є обов'язковою передумовою прояву геніальності.

Отже, геніальність як вищий рівень реалізації творчих проявів людини відображається у визнанні їх важливості соціумом, відмінності геніальної людини від талановитої вимірюється суспільною значущістю результатів діяльності.

До передумов, що сприяють прояву феномену обдарованості, належать: прискорення темпів життя, розробка, впровадження, розповсюдження ІКТ, як наслідок – стрімке збільшення інформаційних потоків і породжені ними проблеми концентрації уваги, відбору,

скорочення, зберігання й утилізації інформації, відокремлення головного від «інформаційного шуму»; постійне зростання вимог щодо актуальності та швидкості надходження, використання, зберігання й засвоєння інформації; врізноманітнення й збільшення багатомірності, а також віртуальності та реальності доступу до інформації; збільшення кількості справ, проєктів тощо; багатозадачність; комерціалізація медіа; активізація спілкування в соціальних мережах тощо.

Обдаровані діти в сучасному інформаційному та інноваційному суспільстві потребують постійного вдосконалення освітнього середовища й розширення його можливостей. Воєнний стан на тлі пандемії коронавірусу спонукає до створення й упровадження нових практик – безпечного освітнього середовища, завдяки якому створюються умови для розвитку обдарованої молоді та здобуття якісної освіти, спроможної забезпечити потреби сучасного суспільства. Одним із провідних критеріїв щодо впровадження ІКТ у освітній процес стає зміна соціального, економічного, політичного, юридичного, психологічного, морального тощо статусу самих учнів / студентів.

Обдаровані діти майже без проблем реалізують власні креативні здібності, досягають визнання своєї геніальності, знаходять у віртуальному середовищі однодумців, об'єднуючись у неоплемена. Усе це вможливило зменшення часу, витрат, зусиль і переорієнтування з трудомістких технологій на наукомісткі ноотехнології [6, с. 11] та інновації [7].

Піклування про себе обдаровані діти намагаються перекладати на плечі інших, підтримуючи «суспільство послуг», а отже, вони швидше й неухильніше адаптуються, самовдосконалюються й самореалізуються в інформаційному та інноваційному суспільстві, ніж особи, що їм притаманний традиційний тип свідомості та мислення. Щодо когнітивних розладів, зумовлених, скажімо, «кліповістю», ми переконані, що в найближчому майбутньому з розвитком NBIC-технологій цю проблему буде розв'язано. Тому доцільно, на нашу думку, ототожнювати обдарованість із проявами **геніальності**.

Розглянемо докладніше, як перебігає процес професійного зростання обдарованої молоді в Україні. За приклад інноваційного підприємства-лідера, здатного змінюватися й відповідати на потужні виклики часу, може правити українська ІТ-компанія Intellias, що приділяє велику увагу професійному зростанню обдарованих молодих фахівців. Для них розроблено Career Hub – онлайн-платформу, що дозволяє самостійно керувати власною кар'єрою; відкрито Talent Learning & Development – відділ, який відповідає за розвиток колег в Intellias завдяки доступу до партнерських платформ онлайн-освіти Udemy або O'Reilly, що дає змогу безкоштовно навчатися на провідних eLearning-майданчиках світу, корпоративній навчальній базі й онлайн-платформі із записами курсів. Фахівці Intellias, внутрішні експерти та зовнішні тренери регулярно проводять тренінги, воркшопи, вебінари й семінари. Створено власну школу англійської мови, що пропонує загальні та тематичні курси; також започатковано курси польської. Компанія є ініціатором численних соціальних і благодійних проєктів.

Надзвичайно цінний досвід IntelliStart – освітнього хабу для навчання, створення нових і вдосконалення наявних вакансій та розвитку ІТ-талантів. У Intellias панує особлива атмосфера з невідомою увагою до особистості, що робить навчальні програми IntelliStart особливими, а відстежувати освітні та кар'єрні можливості в межах IntelliStart допомагає спеціальний тг-канал. Освітній процес організовано за співвідношенням 70-20-10: практична робота – колаборативне навчання – формальне навчання; пильну увагу приділено не лише вдосконаленню технічної освіти з її «жорсткими» навичками, але й набуттю «м'яких» навичок, визначальних для командної роботи. Кожен учасник освітнього процесу отримує відгуки фахівців Intellias, які мають досвід роботи в компанії, та супровід ментора;

впродовж навчання студенти створюють проекти, які згодом зможуть додати до власних портфоліо. Приваблюють можливість долучитися до IntelliStart і Intellias на junior-позиції; зручний графік – лекції проходять по будням з 18:00 до 21:00, тому їх можна поєднувати з навчанням чи роботою; нетворкінг, можливість познайомитися з фахівцями й обмінятися досвідом; безкоштовне навчання для кращих учасників освітнього процесу IntelliStart.

Створено освітній хаб, який об'єднує практичну IT-школу, де студентам пропонують програми за напрямками Frontend, Java, NET, DevOps, Software Testing тощо, й уткempi – працевлаштування на повний робочий день із можливістю навчатися у чільних фахівців компанії з-поміж обдарованої молоді. Крім технічного досвіду, компанія зважає й на особисті якості: насамперед відповідальність, гнучкість, емоційний інтелект, уміння розв'язувати проблеми та критично мислити, бажання навчатися, комунікабельність, тактовність [8].

В Україні розробляється нормативно-законодавча база щодо впровадження освітніх інновацій в освіту, яка ґрунтується на рекомендаціях Парламенту й Ради Європи від 18 грудня 2006 року. У цих документах узагальнено провідні положення, сформульовані на підставі висновків попередніх засідань підвідомчих комітетів та інших організаційних структур Ради Європи [9].

Показовим щодо актуальності впровадження інноваційного складника в STEM-освіту є Меморандум про створення коаліції STEM-освіти (Київ, 16 вересня 2015 року), до якої приєдналися компанії «Київстар», «Syngenta», «United Minerals Group», ДП НАЕК «Енергоатом», «Samsung», «Українське ядерне товариство», «Microsoft Україна», «Креативна міжнародна дитяча школа» та ін. Коаліція визначила першочергові завдання щодо створення проєктів: підготовка рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо перегляду програм дисциплін зі STEM-циклу; розроблення нових і трансформування наявних практик і програм задля впровадження інноваційних методів навчання в межах стратегії Lifelong Learning; надання учасникам освітньої діяльності можливостей для дослідницької й експериментальної роботи на новітньому обладнанні; проведення конкурсів, олімпіад тощо для пошуку творчо й креативно обдарованої молоді, сприяння її самореалізації; створення інформаційних майданчиків; профорієнтація; розвиток міжнародного співробітництва.

Відповідну освітньо-виховну систему можна схарактеризувати як стан, траєкторію або програму системи, що перебуває в стадії стійкої нерівноваги, підпадає під дію будь-яких і наскільки завгодно малих відхилень від них, які із часом збільшуються, й сама система щоразу підходить до точки вибору (нестійкості) – біфуркації. Цей стан «стійкої нерівноваги» переживає нині, на наше переконання, й освітня галузь. Доки людина навчається, постійно набуваючи знань (уміючи їх шукати, відокремлювати від «інформаційного шуму» й адекватно застосовувати в практичній діяльності), вона утримує рівновагу. Щойно з будь-яких причин відчувається недостатність, невідповідність, несвоєчасність тощо знань і невміння опанувати інформацією, людина втрачає стабільність і досягає точки біфуркації. Усе це стимулює свободу вибору, багатоваріантність і адекватність прийняття рішень.

У перенасиченому інформацією світі обдаровані діти набувають ще однієї властивості – багатовимірності. Споживаючи чималі обсяги інформації, обдарована особа розв'язує кілька проблем одночасно, й це стає **нормою її життя**. Виникає нагальна потреба швидко перемикає уваги в пошуку інформації, нехтуючи «інформаційний шум», а також швидко її аналізувати та приймати рішення. Відзначаються й побічні ефекти: гіперактивність, брак уваги, підвищена стомлюваність, тяжіння до візуальних символів, логіки та заглиблення в текст. Так складається ситуація, коли учні / студенти вміють набагато більше, ніж їхні вчителі / викладачі.

Усі зазначені чинники маємо визнавати й ураховувати, розглядаючи обдарованість **як норму** сучасного інформаційного та інноваційного суспільства й певну **умову** освіти.

Потрібно з'ясувати, які саме знання знадобляться майбутньому фахівцеві, враховуючи, що відбувається надшвидка і надкількісна їх зміна (а от якість підлягає великим сумнівам – забагато «інформаційного шуму»). До прикладу, в медицині базовими та необхідними були й мають бути знання з анатомії та фізіології людини. Інноваційні знання, що постійно оновлюються з розвитком NBICS-технологій, доводять, на думку різних дослідників, удосконалення [10] / деградацію [11] / смерть [12] людини як природної істоти. Вочевидь, важливі знання як такі, а також інформація й уміння її постійно знаходити, оновлювати, адекватно розуміти, усвідомлювати та застосовувати на практиці. Тому вчителі / викладачі повинні мати, переосмислювати, усвідомлювати й ураховувати в освітньому процесі два різновиди знань: базові та інноваційні.

Людина традиційного типу вкрай повільно реагує на стрімкі зміни в сучасному світі, де **знання** стають головним ресурсом, натомість обдарована молодь зацікавлена в постійних змінах, швидко реагує на вимоги ринку праці, а також розробку й упровадження інновацій, де переважає **інформація**. Недарма новітнім гаслом є вислів: «Хто не тільки володіє інформацією, а й уміє її знаходити, використовувати та керувати нею (відокремлювати «інформаційний шум» від важливих повідомлень), той і є володарем світу». Внаслідок цього увиразнюється невідповідність між оновленими внутрішніми очікуваннями й обдарованістю, з одного боку, й усталеними освітянськими засадами – з іншого.

Виправити становище, як нам видається, в змозі стратегія Lifelong Learning і практики STEM-освіти в безпечному освітньому середовищі, але модернізовані, розширені та поглиблені. І тут першочерговим завданням стає адаптування навчальних програм, засобів, методів, методик, предметів, завдань до вимог безпечного освітнього середовища. Вони, на наше глибоке переконання, суголосні потребі щодо модернізації сучасної освіти на підставі впровадження нових освітніх стандартів. Ідеться про нову освітню парадигму як уявлення концепції навчання впродовж усього життя, але за умови її неухильного поступу.

Висновки. Отже, обдарованість – це складне й багатопланове явище, що останнім часом набуває все більшої актуальності, й тому кожному учасникові освітньої діяльності потрібно вдосконалюватися й саморозвиватися, шукати альтернативні та трансформувати наявні шляхи роботи з обдарованими дітьми задля розвитку їхніх творчих і креативних здібностей. Упровадження інноваційних практик STEM-освіти має відбуватися на засадах особистісно зорієнтованого, діяльнісного й компетентнісного підходів щодо Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти й нових освітніх програм, із розумінням напрямів реформування галузі задля надання якісніших і сучасніших освітніх послуг [13]. Учителям / викладачам потрібно ставати коучами та фасилітаторами, сприймати учнів / студентів, насамперед обдарованих, як партнерів і помічників, залучаючи їх до подальшої взаємовигідної співпраці (а не використовуючи як засіб досягнення певної мети), сприяти їм у розкритті та реалізації креативних і творчих якостей, здібностей і можливостей в умовах безпечного освітнього середовища. Головним завданням у ньому має стати робота, спрямована на підтримку обдарованих осіб різного віку та психологічну допомогу їм. З огляду на це покажемо досвід організації освітнього процесу в компанії Intellias, діяльність якої спрямована на розвиток особистісних і професійних якостей своїх обдарованих молодих працівників упродовж усього життя завдяки модернізованій, розширеній і поглибленій стратегії Lifelong Learning і практикам STEM-освіти в безпечному освітньому середовищі.

Список використаної літератури

1. Attali J. Millennium: Winners and Losers in the Coming World Order. New York : Times Books / Random House, 1991. 130 p.
2. Deleuze G., Guattari F. A thousand plateaus: capitalism and schizophrenia. Paris : Minneapolis : University of Minnesota Press, 1987. 610 p.
3. Hiltz S. R., Turoff M. The Network Nation: Human Communication via Computer. MA : Addison-Wesley Pub. Co, 1978. 63 p.
4. Albert R. S. Toward a behavioral definition of genius. *American psychologist*. 1975. Vol. 30, № 2. P. 140–151.
5. Simonton D. K. Origins of Genius: Darwinian Perspectives on Creativity. New York : Oxford University Press, 1999. 320 p.
6. Модернізація змісту вищої природничої і технічної освіти в умовах переходу до нанотехнологій : монографія / К. Корсак, Ю. Корсак, З. Тарутіна, А. Похресник, Г. Козлакова, А. Гуржій та ін. Київ : Педагогічна думка, 2012. 160 с. (Серія «Модернізація вищої освіти: світоглядно-педагогічні проблеми»).
7. Книш І. В. Трансформаційні практики інноваційних підприємницьких структур: виклики часу. *Трансформація суспільних відносин в умовах цивілізаційних змін* : колективна монографія. Харків : СГ НТМ «Новий курс», 2023. С. 50–111. URL : https://www.newroute.org.ua/wp-content/uploads/2023/03/mon_27.02.2023.pdf
8. Intellias. Engineering by people. *Happy Monday*. URL : <https://happymonday.ua/company/intellias>
9. Recommendation 2006/962/EC of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning. *KeyCoNet. Key Competence Network on School Education*. URL : <http://keyconet.eun.org/eu-policy>
10. Лук'янець В. С. NBICS-технологічна цивілізація: обрії майбутнього. *Науковий вісник НУБІП України*. Серія : Гуманітарні студії. 2014. № 203. С. 74–80.
11. Карпенко Т. М. Людство як суб'єкт і як об'єкт NBICS-конвергенції. *Філософія науки: традиції та інновації*. 2013. № 1 (7). С. 278–288.
12. Книш І. В. Номадичні практики «варіювання меж» людини: Homo Mortido vs Homo Mobilis. *Схід*. 2017. № 4 (150). С. 98–102. URL : <http://skhid.kubg.edu.ua/article/view/195517>
13. Дутка Г. Я. Напрями активізації науково-дослідної та тренінгової роботи студентів (на прикладі Львівського інституту економіки і туризму). *Вісник Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького*. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. праць. Вип. № 1. 2020. Черкаси, 2020. С. 5–13.

**GIFTED YOUTH IN THE CONDITIONS
OF A SAFE EDUCATIONAL ENVIRONMENT****Inna Knysh**

*National Academy of Management,
Department of Social and Humanitarian Disciplines and Foreign Languages
Ushinskogo str., 15, 03151, Kyiv, Ukraine*

Hanna Dutka

*Ivan Franko National University of Lviv,
Department of Preschool and Primary Education
Universytetska str., 1, 79000, Lviv, Ukraine*

It is shown that global informatization and innovativeness drew attention of the specialists and employers to the phenomenon of gifted youth. It is noted that giftedness is the norm and a manifestation of genius. It is established that such children find their place in modern society easier, because they are able to reorient themselves from labor-intensive technologies to science-intensive nootechnologies and innovations, realizing their creative abilities and achieving recognition of their own genius. It is emphasized that now in Ukraine, due to the war, the educational sector is in a state of “permanent imbalance”, so experts are primarily trying to protect all participants of the educational process. It is proved that introduction of information and communication technologies, the latest methods, techniques and mixed learning into education will contribute to the development of creative abilities of gifted youth, their acquisition of the ability to learn, organize and improve themselves. Options for building relationships between pupils/students and teachers on the basis of partnership, coaching, facilitation, mutual assistance, collaborative learning, etc. are offered. On the example of the experience of the Ukrainian IT company Intellias, the further professional growth of gifted youth is proved due to involvement in the IntelliStart educational hub, Career Hub initiatives, Talent Learning & Development, online education partner platforms Udemy, O'Reilly, global eLearning sites, etc. It is indicated that the company's activities are simultaneously aimed at developing such personal qualities of talented young employees as: responsibility, flexibility, emotional intelligence, ability to solve problems and critical thinking, desire to learn, sociability, tact, etc. Emphasis is placed on the need to promote the identification and enhancement of creative qualities, abilities and opportunities of gifted youth throughout life through a modernized, expanded and deepened Lifelong Learning strategy and STEM education practices in a safe educational environment.

Key words: gifted youth, genius, norm, safe educational environment, Lifelong Learning strategy, STEM education practices.